

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De bomen aan de waterbeken

Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken.

Psalm 1: 3a

Op welk een goede plaats mag die boom staan. Geplant aan waterbeken. Eertijds stond hij op een andere plaats, in het dorre. Maar daar is de tijd aan mogen breken, dat die wortels uit de oude grond gehaald werden en de planting geschied is op zulk een gezegende plaats. Een plaats waar de wortels zich mogen inslaan en het vocht mogen halen uit de waterbeken. Dat zal in de vruchten openbaar komen. Nederwaarts te wortelen en opwaarts vruchten voort te brengen van geloof en bekering waardig. Zo geworteld te zijn, waarvan Job gewaagde mocht: *“Nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt”*. Eenmaal in de staat der rechtvaardigheid mochten we staan als het pronkjuweel van de schepping in het paradijs. Maar we hebben ons de dood gegeten. Daardoor zijn wij van nature als die vijgeboom zonder vrucht, waarover de vloek is uitgesproken.

Zeker, er kunnen uitwendig nog wel bladeren zijn van een rechte belijdenis. De vorm kan er nog wel zijn, maar het wezen wordt gemist. Hoe zijn we vergiftigd geworden en dragen verdorven vruchten. Van Adamswege is er nooit enige verwachting dat er nog enige verbetering in zal treden. Toch zullen er gevonden worden die geplant zijn aan de waterbeken, waar de dichter van getuigt. Als door een wonder, groter dan de schepping, zijn ze op die plaats gebracht. Dat wonderwerk is uitgedacht van eeuwigheid. Hoe is in de volheid des tijds die SPRUITE uit Zijn plaats ontsproten, om Zijn tempel te bouwen. *“Om den*

arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden”. Hoe heeft Hij de pers alleen getreden. Wat al stormen zijn op Hem aangekomen, totdat Hij alles volbracht had. *“Het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan”*.

Een eeuwig wonder wanneer het zaad van Gods Woord door de bediening des Heiligen Geestes ingang mag vinden in het hart, zoals weleer bij Lydia. Uit de oude grond gehaald te worden en geplant bij de waterbeken en verbonden te mogen worden met die waterbeken. De Heilige Geest, gekomen zijnde, zal de zondaar overtuigen van zonde, gerechtigheid en van oordeel.

Wat wordt het dan beweend, zoveel kostelijke tijd de aarde nutteloos beslagen te hebben. Wat wordt het dan bewonderd de aarde nog te mogen beslaan. Wat gaat de ziel dan walgen van zichzelf als we aan de eigen verkeerde wegen ontdekt worden.

Hoe worden dan reeds die vruchten gevonden van ootmoed, verbrokenheid en verslagenheid. Andere lusten en andere begeerten worden in het binnenste geboren. Een honger naar Gods Woord, liefde tot Gods dag en inzettingen, een band met Gods volk.

Wat tracht zulk een ziel het leven nog te zoeken in eigen verrichtingen. Hoe nodig is ontdekkend, ontblotend genadeplicht en een stervend leven te ontvangen. O, als de eisen van Gods wet op de ziel afgedrukt worden, wat wordt het dan ingeleefd nooit meer goede vruchten te kunnen voortbrengen der bekering waar-

dig. Eigen onwaarde en helwaarde in te leven; dan komt er plaats voor Hem, die gezegende Boom des levens, *“van maand tot maand gevende zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen”*. Hij is gezalfd tot die gezegende ambten, ja, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden. *“Uw vrucht is uit Mij gevonden”*. Welgelukzalig door Hem bediend te worden. Geliefden, welke vruchten dragen wij? Noodzakelijk is het onszelf te onderzoeken in het licht van Gods Woord. Een nieuwe geboorte is noodzakelijk. Waar de boom valt, daar zal hij eeuwig zijn.

“Die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods”.

Want Hij zal zijn gelijk een frisse boom, In vetten grond geplant bij enen stroom, Die op zijn tijd met vruchten is beladen, En sierlijk pronkt met onverwelkte bladen;

Hij groeit zelfs op in ramp en tegenspoed; Het gaat hem wel; 't gelukt hem, wat hij doet.

Psalm 1:2

Uddel,

ds. G. Mouw

Inhoud	
Meditatie:	
De bomen aan de waterbeken . . .	1
Bijbelstudies:	
De Heere maakt een verbond met Abram (4)	2
Commentaar:	
Rein en onrein	3
Leegte in Leidsche Rijn	5
De Geestesgaven (slot)	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en
boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@kliksafe.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

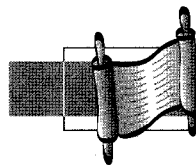
Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland, per jaar:
Europa € 56,-
Canada \$ 98,-
Amerika \$ 85,-

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Bijbelstudies

De Heere maakt een verbond met Abram

Genesis 15:9-21

(4)

De vastheid van het verbond

We zagen de vorige keer dat het verbond dat de Heere hier met Abram sloot een oudtestamentische openbaringsvorm was van het genadeverbond. We leerden op de catechisatie dat het hier de *patriarchale* openbaringsvorm betreft. Het genadeverbond spreekt van het wonder, dat God Zich verbonden heeft zondaren, die Hij gekend heeft in Zijn verkiezend welbehagen, zalig te maken. Hellenbroek noemt het genadeverbond de weg van God tot de zondaar. De Heere heeft dat verbond bekendgemaakt aan Adam, hier aan Abram en later bij de Sinaï, toen Hij sprak: "Ik ben de Heere, uw God." We mogen nu leven onder de nieuwtestamentische openbaringsvorm van het genadeverbond. Maar het is één en hetzelfde verbond. Dat verbond is aan ons voorhoofd bediend. En wat valt ons hier in deze geschiedenis op? Dat alles van God uitging. Hij ging *alleen* tussen de stukken door, zoals we al zagen. Hij was hier in alles de Eerste. Hij was de Eerste, al van eeuwigheid. Het genadeverbond is een eeuwig verbond. De grondslag heeft God in de eeuwigheid gelegd. En hier openbaarde Hij dat verbond aan Abram. Hij stelde hier het verbond. Hij maakte het bekend aan Abram en zijn zaad. Vandaar dat het genadeverbond ook een *testament* genoemd wordt, een beschikking van de Testamentmaker, van de Erflater. Dat verbond ligt vast in de dood van Christus. Daarbij kunnen we weer denken aan die doormidden gedeelde offerdieren. Zo heeft Christus het offer van Zijn leven gebracht om het verbond te bevestigen. Wat ligt er dan een vastheid in het verbond der genade! De zaligheid, die van God uitgaat, ligt verankerd in dat verbond, dat is vastgemaakt in Christus. Het ligt vast niet in onze verdiensten, maar in de verdiensten van Christus. Dan horen we de Heere spre-

ken: "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer" (Jes.54:10). Dan ligt het voor heel de kerk des Heeren onwankelbaar vast in dat verbond. Waren er bij Gods kinderen toch meer geloofsoefeningen om die vastheid te mogen verstaan!

Ingaan in het verbond

Wij, die nu mogen leven onder de nieuwtestamentische openbaringsvorm van het genadeverbond, dragen het teken van het verbond aan ons voorhoofd. Levend op de erve van het verbond, is het teken van het verbond ons geschonken. Het verbond is aan ons bediend. Zo leven we onder de bediening des verbonds. Dat is een groot voorrecht. We dragen het teken en zegel dat er ruimte is in het bloed van Christus. Maar er zijn tweeërlei kinderen des verbonds, er is niet alleen de bediening van het verbond, maar ook het wezen van het verbond. Door het geloof moeten we leren ingaan in het verbond, zodat we delen in het wezen des verbonds. Dan alleen hebben we deel aan de genadegoederen, die in het verbond zijn te vinden en die het deel zijn van al Gods kinderen. Weet u wat het is in te gaan in het verbond? Dat kan nooit zonder de wedergeboorte. Dat kan nooit buiten Christus om. Het is zo nodig, dat er in ons hart plaatsgemaakt wordt voor Christus, opdat we Hem door het geloof leren omhelzen om dan in en door Christus gebracht te worden bij de vastheid van het verbond. Als dat verbond opengaat voor uw ziel, wat gaat er dan een vastheid open. Dan heb ik me leren kennen als een verbondsbreker, als een die het er altijd weer bij laat zitten, als een die ontrouw is. Maar de God van het verbond is getrouw. Zijn trouw ligt vast in het verbond. Als de vastheid van het verbond

voor Gods kinderen opengaat, dan ligt de zaligheid zo onwankelbaar vast, want dan kunnen de Zijnen er nooit meer uit vallen.

Als het geloof de Heere wel eens door de stukken heeft zien doorgaan, dan leert het geloof zien dat alles van de Heere uitgaat en blijft uitgaan, en dat het daarom zo vastligt. De God des verbonds is de Eerste en blijft de Eerste. Gods kinderen zijn ontrouw, maar Hij blijft getrouw. Ja, dan ligt het verbond vaster dan de bergen.

Vastgemaakt in Christus

Hier kwam de Heere met Abram in een verbond. In Genesis 17 lezen we over de besnijdenis als teken van het verbond. Zoals nu de doop. In het teken des verbonds verzegelt de Heere dat Hij doorgaat met Zijn werk. Wij leven duizenden jaren na Abram. Het verbond met Abram wees op een Christus Die nog komen moest. De nieuwtestamentische openbaringsvorm van het verbond, waaronder wij nu leven, wijst op een Christus Die gekomen is. Het offer is gebracht op Golgotha. En met eerbied gesproken, toen is de Vader als het ware tussen de stukken van Zijn Middelaarswerk doorgedaan en Hij heeft ze goedgekeurd. Daarom scheurde het voorhangsel van boven naar beneden, daarom is het Pasen geworden. Het verbond is vastgemaakt in Zijn bloed. Maar het is hetzelfde verbond als hier met Abram. Het verbond met Abraham Zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind. Het verbond is aan ons bediend, maar zijn we door het geloof al in het verbond ingegaan? Het kan bij God vandaan. Hier gaat immers alles van God uit.

De ruimte in het beloofde land

Later zou de Heere aan Abram de verplichtingen van het verbond voorhouden. Hij zou geroepen zijn het verbond te houden met zijn zaad; hij zou opgeroepen worden voor Gods Aangezicht te wandelen in oprechtheid (Gen. 17:1,9). Ook nu geldt dat de doop vermaant en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid. Wat is ervan te zien in ons leven? Maar wat hier nu zo opvalt, vóórdat de Heere in Genesis 17 kwam met de verplichtingen van het verbond, mocht Abram eerst hier in Genesis 15 horen, waartoe de Heere *Zichzelf* verbond. Daarin zien we weer dat eenzijdige in de verbondssluiting. Het hing niet van Abram af, maar het hing alleen van God af. Abram had aan het begin van dit

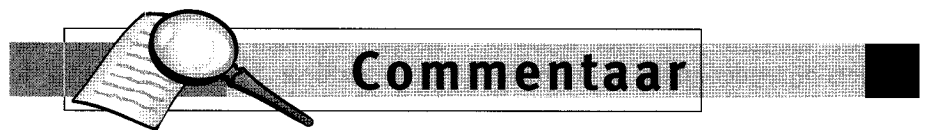
hoofdstuk gevraagd hoe het nu moest met het land, met de vervulling van de belofte. En nu sprak de Heere in dat verbond: "Uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier Frath: de Keniet, en de Keniziet, en de Kadmoniet, en de Hethiet, en de Fereziet, en de Refaïeten, en de Amoriet, en de Kanaäniet, en de Girgasiet en de Jebusiet" (vers 18-21). De Heere sprak niet: Ik zál het geven, maar nog sterker: Ik héb het gegeven. Zo vast lag het. De beloften Gods liggen vast in het verbond Gods. Daarom zou Kanaän het volk niet meer kunnen ontgaan. Omwille van het verbond zal het hemelse Kanaän Gods kinderen niet

kunnen ontgaan. De Heere duidde het beloofde land hier aan tot de uiterste grenzen, daarom noemde Hij al die volken die daarin woonden, daarom noemde Hij als grens de rivier de Eufraat. De ruimte in het beloofde land, zoals de Heere het hier aan Abram voorstelde, is een beeld van de ruimte in het hemelse Kanaän. Daarvan heeft Christus gezegd dat er in het huis des Vaders vele woningen zijn en dat Hij heen zou gaan om voor de Zijnen plaats te bereiden. Dat ligt vast in Zijn verbond.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eekveld

Rein en onrein

Rein en onrein zijn bekende begrippen in de Bijbel. Soms hebben deze woorden betrekking op heel concrete zaken. Een gier bijvoorbeeld was voor de Israëlieten een onrein dier (Lev. 11:14). De aanduiding rein of onrein heeft veelal een godsdienstige achtergrond. Soms echter staat het ook in nauw verband met voeding, hygiëne en allerlei andere zaken. De aanduiding rein en onrein kan ook een biologische en medische bedoeling hebben. Een Israëliet raakte niet graag een dood lichaam aan. Hij was daardoor onrein. Dergelijke bepalingen werden door de Heere gegeven mede met het oog op het lichamelijk welzijn van het volk van Israël. Er liggen in de reinheidswetten van de Bijbel heel belangrijke voorschriften voor het lichamelijke welzijn van mensen in de oudheid. Onlangs verscheen daarover een boeiend boek: *Moderne wetenschap en de Bijbel* van Ben Hobrink. Ik wil daar in dit commentaar graag iets over schrijven, want het maakt iets duidelijk van de praktische betekenis van het bijbelboek Leviticus voor het Joodse volk en voor mensen in het algemeen. Overigens hadden anderen vóór Hobrink daar al eerder op gewezen.

Pestepidemie

In de jaren 1348-1350 woedde in Europa een verschrikkelijke pestepidemie. Onderzoekers verschillen weliswaar van mening over het aantal slachtoffers, maar over het algemeen gaat men er vanuit dat tussen de 25 tot 50% van de inwoners Azië, West en Midden Europa zijn overleden. Het totaal aantal slachtoffers over de hele wereld wordt geraamd op 60-75 miljoen. In West Europa sleepte deze epidemie waarschijnlijk 25 miljoen mensen naar het graf. Het is geen kleinigheid als in drie jaar tijd bijna de helft van een bevolking uitsterft. Dat is een catastrofe met grote gevolgen. Stel u maar eens voor dat in drie jaar tijd ongeveer de helft van een kerkelijke gemeente zou sterven... Mevrouw Barbara Tuchman, een Amerikaans historicus, schreef over deze epidemie en zijn schrikkelijke gevolgen een belangwekkend boek: *De waanzinnige veertiende eeuw*. In haar boek schrijft ze onder meer het volgende: "De schepping van dit boek ontstond uit een verlangen om erachter te komen wat de uitwerking op de maatschappij was van de dodelijkste ramp in de geschreven geschiedenis - dat wil zeggen, van de Zwarte Dood in de

periode 1348-1350, die naar schatting een derde deel van de bevolking tussen India en IJsland het leven kostte” (pag. 11).

Onwillekeurig rijst de vraag of een dergelijke ramp niet te voorkomen was geweest. En inderdaad, in Straatsburg waren er in het Joodse getto in 1348-1350 veel minder slachtoffers dan elders. In Straatsburg had de Joodse arts Balavignus een praktijk. Balavignus beval in de tijd van de pestepidemie dat de Joodse wijk moest worden schoongemaakt en dat alle afval uit de wijk moest worden verwijderd. De ratten, die de vlooiën die de epidemie verspreidden en overbrachten op de mensen verdwenen, daardoor vrijwel geheel uit de Joodse wijk en het aantal pestgevallen slonk uiteindelijk tot ongeveer vijf procent van de mensen. Het viel middeleeuwen bijzonder op dat in de Joodse wijk in Straatsburg maar zo weinig mensen bezweken aan de pest. De 14^e eeuwen hadden er geen benul van, ook de dokters niet, dat de pest werd overgebracht door ratten en vlooiën en dat de enige remedie ertegen hygiëne was. Het onbegrip over het handelen van Balavignus was zo groot dat uit het geringe aantal slachtoffers in de Joodse wijk de conclusie werd getrokken dat hij en andere Joden wellicht de aanstichters van de epidemie waren geweest. De Joden zouden waterputten, behalve natuurlijk hun eigen putten, hebben vergiftigd en daardoor zou de pestziekte zich hebben verspreid. Vandaar dat de gewone mensen stierven en de Joodse mensen bleven leven.

Balavignus werd gevangen genomen en op de pijnbank gelegd en hem werd een betekenis afgedwongen dat dit zo was. Een grote Europese jodenvervolgung was het bittere resultaat. De jaren 1348 en 1349 zijn ook berucht om hun pogroms tegen de Joden. In Bazel, Frankfurt, Straatsburg en Keulen werd de hele Joodse gemeenschap zonder pardon uitgeroeid. Er moest toch immers iets worden gedaan tegen de verspreiders van de pest... Waar onkunde al niet toe kan leiden! Wat een enorme schuld trouwens ook van de christelijke kerk jegens al die onschuldig vermoorde Joodse mensen. Hoe kwam Balavignus echter aan zijn kennis over hygiëne? Waarom liet hij de Joodse wijk schoonmaken? Hij was Jood en zijn kennis over hygiëne had hij verzameld uit de reinigingswetten van het Oude Testament.

Balavignus ‘voerde alles uit wat volgens de reinigingswetten van het boek Leviticus gedaan moest worden’. En dat was heilzaam voor het tijdelijke welzijn van de mensen in Straatsburg, alhoewel men dat toen nog niet doorzag. Integendeel.

Reinheidswetten

Het bijbelboek Leviticus behoort niet tot de meest bepreekte bijbelboeken. Het zal ook niet het meest gelezen bijbelboek zijn. Nu is er in de Bijbel wel enig verschil tussen de bijbelboeken aanwijsbaar. Elk boek van de Bijbel heeft Goddelijk gezag. De Bijbel is van God geschonken en alles wat de Heere zegt is voluit de waarheid. De Bijbel heeft historisch gezag (alles wat er in staat is zó en waar gebeurd) en moreel gezag (alles wat God opdraagt hebben wij maar te doen en alles wat God verbiedt hebben wij maar te laten). In de Bijbel komt de ware wijsheid tot ons. De Bijbel bevat ook geen fouten. De Bijbel is geïnspireerd door de Heilige Geest en vandaar dat we er volledig op aan kunnen.

Niet elk bijbelboek heeft echter hetzelfde karakter. Ieder zal begrijpen dat de brief van Paulus aan de Romeinen een ander karakter heeft dan bijvoorbeeld het boek Esther. De Statenvertalers zeggen bijvoorbeeld in hun inleiding op de Romeinenbrief dat deze brief *een sleutel is tot het recht verstand der gehele Heilige Schriftuur*. Met andere woorden: wie de Bijbel goed wil verstaan, doet er goed aan zich tot deze brief te wenden. Deze ‘sleutel’ geeft opening tot het geheel van de Schrift. Elk boek van de Bijbel heeft gelijk gezag (Goddelijk) maar niet elk boek heeft gelijk karakter. Bovendien zei Augustinus reeds dat wat in het Oude Testament verborgen is, in het Nieuwe Testament openbaar is. Er zit een voortgang in de Godsopenbaring en in het Nieuwe Testament wordt de heilsboodschap van God volkomen duidelijk en helder. In het Nieuwe Testament komt de bijzondere Godsopenbaring ook tot afsluiting. Dat wilden onze vaders met het woordje ‘sleutel’ duidelijk maken. Laten we niet meedoen met de gedachte dat het Nieuwe Testament een soort ‘aanvullinkje’ is op het Oude Testament. Laten we ook niet denken dat er ‘nog meer’ geopenbaard moet worden. Laten we deze ‘sleutel’ in leer en leven niet verliezen.

Nu echter terug naar het boek Leviticus. In dit boek staan vele zaken

met een godsdienstige, schaduwachtige bedoeling. De hele offerdienst bijvoorbeeld (Lev. 1-7) werd aan Israël gegeven met het oog op de komende Christus. Dat was zichtbaar onderwijs voor het volk over de komende Messias en Zijn werk. Het bloed van de Messias was nodig tot betaling van de geestelijke schuld. Die les moest het oude bondsvolk grondig leren. Naast allerlei bepalingen met een godsdienstige bedoeling staan er in Leviticus echter ook talloze regels met een *biologische* achtergrond. Neem bijvoorbeeld Leviticus 13 en 14 over de melaatsheid. Misschien heeft u deze hoofdstukken wel eens zitten lezen. Mogelijk heeft u er een goed commentaar bij gebruikt. En toch blijft het moeilijke lectuur. Al die gedetailleerde regels? We kunnen ons er soms maar weinig bij voorstellen. Het hierboven genoemde boek van Ben Hobrink gaat er dieper op in. Er gaat in zulke boeken een wereld open. Hobrink laat in zijn boek zien dat allerlei bepalingen in Leviticus een praktische zin hebben. Dat waren voor het volk Israël geen lastige en nodeloze bepalingen. Integendeel: het waren zeer heilzame regels bijvoorbeeld rond ziekte, hygiëne en voeding. De Heere zorgde goed voor Zijn oude bondsvolk. Hobrink geeft van die zorg van de Heere prachtige voorbeelden die vooral in onze tijd, met kennis en inzicht in bijvoorbeeld de verspreiding van besmettelijke ziekten, heel duidelijk worden. Het blijkt keer op keer dat de Heere in Leviticus aan Zijn volk niet een heleboel zware en nare regels heeft gegeven, maar dat het in dit boek gaat om allerlei heilzame wetten voor het dagelijkse leven van mensen in de oudheid. In Egypte hadden ze dergelijke regels niet. Daar werden de mensen gemiddeld dan ook veelal niet ouder dan 30 jaar. Israël had dergelijke regels wel. En als Gods volk naar die regels zou leven, dan gaf dat zegen (Ex 23:26). Het waren namelijk heel goede regels.

Laten we eens wat voorbeelden noemen. In Leviticus 13:45 staat dat een melaats zijn ‘bovenste lip’ moest bewimpelen. Dit betekent dat hij een lapje stof voor zijn mond moest houden als hij andere mensen tegen kwam. Inmiddels weten wij dat melaatsheid vooral via adem en speeksel wordt verbreid. De Heere gaf de juiste regel aan Zijn volk om besmetting van anderen te voorkomen. Mond bedekken, zodat de adem en het

speeksel de ander niet zal bereiken. De tandarts heeft het vandaag de dag nog. Een ander voorbeeld staat in Numeri 19:11. Daar lezen we dat iemand die 'enig dood lichaam van een mens aanroert' zeven dagen onrein is. Zo'n persoon moest zichzelf en zijn kleren grondig wassen (vers 19) en mocht vooral niemand anders aanraken. Ook deze wet heeft een belangrijke biologische en medische achtergrond. In de oudheid stierven namelijk veel mensen door een of andere besmettelijke ziekte. Dergelijke ziekten werden overgebracht door vlooiën en luizen. Bij een dood lichaam verlaten deze dieren zo snel mogelijk dat lichaam en zoeken een ander levend mens op. Wie een dood lichaam had aangeraakt, kon heel wat ziekteverwekkende zaken bij zich hebben. En dat kon maar op één manier worden aangepakt. Namelijk door veel (handen) wassen en anderen niet aanraken. Het heeft eeuwen geduurd en vele mensenlevens gekost voordat dit ook werkelijk een algemeen beginsel werd in de geneeskunde. Dr. Semmelweis werd er in 1850 door zijn collega's nog vreemd op aangekeken dat hij na elk onderzoek van zijn patiënten zijn handen waste. Pas in de 20^e eeuw werd handen wassen in de moderne geneeskunde een vaste gewoonte. De Bijbel had er ruim 3000 jaar eerder al zo nadrukkelijk op gewezen. Helaas voor velen kwam die boodschap van de reinigingswetten van Mozes te laat. Er staan nog vele andere mooie voorbeelden in het boek van Hobrink. Het boek laat zien hoe actueel en praktisch de bepalingen aan het oude volk van Israël soms waren.

Calvijn

Bij het lezen van het boek van Hobrink moest ik denken aan de *Institutie* van Calvijn. Calvijn gaat ook in op de grote hoeveelheid bepalingen die Mozes aan het volk van Israël moest bekend maken. Hij schrijft onder meer 'dat God het oude volk met een zo grote menigte van ceremonieën vermoeid heeft' (Inst. II.7.1). Voor wat betreft de offerdienst, waar Calvijn vooral op doelt, is dat uiteraard juist. Die wetten had de Heere aan Zijn volk gegeven 'om de hoop der zaligheid in Christus te voeden tot op zijn komst'. Dergelijke offerwetten hebben met de komst van Christus afgedaan. Dat betekent echter niet dat al die bepalingen uit Leviticus eigenlijk maar nutteloze zaken zijn.

Integendeel, wie leeft in een land met een warm klimaat en in zeer primitieve omstandigheden, moet heel erg opletten wat hij eet (geen varkensvlees!), wat hij aanraakt (geen dode lichamen - dat geeft gevaar van infectie), niet zomaar water drinken (dat kan besmet zijn), vooral goed zorgen voor persoonlijke hygiëne (jezelf goed en regelmatig wassen), oppassen bij het toiletbezoek (elke Israëliet moest een klein schepje bij zich hebben om ontlasting te begraven; het enige middel om infecties en dergelijke te voorkomen!) etc. etc.

Eeuwenlang hebben mensen in Europa deze regels niet gevolgd. Grote epidemieën (pest, cholera, enz) waren het gevolg. De Heere had echter in Leviticus reeds duidelijke regels gegeven. "De gezondheidsregels die in Leviticus staan beschreven, zijn de basis van onze moderne hygiënewetten... En tot de dag van vandaag zijn

die regels weinig verbeterd" (Hobrink, pag. 56). Er zijn in Leviticus allerlei bepalingen die ook vandaag de dag nog hun betekenis hebben. Als we daar oog voor krijgen, blijkt dat de Heere met al die regels rond melaatsheid, onreinheid, afzondering, voeding, etc. ook het lichamelijke welzijn van Zijn volk op het oog heeft gehad. Er was in heel de oudheid geen volk dat zulke heilzame wetten en regels had op het terrein van de volksgezondheid en voeding als het Joodse volk. Bestudering van de details in Leviticus kan ons dat leren. Wat dat betreft mogen we ook vandaag nog voluit zingen: Hij gaf aan Jakob Zijne wetten, deed Isrel op Zijn woorden letten. Ook eeuwen geleden waren de wetten Gods heilzaam voor tijd en eeuwigheid en voor lichaam en ziel. Laten we dat in de 21^e eeuw toch vooral niet vergeten.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Leegte in Leidsche Rijn

Verschillende keren had hulpevangelist C.W. van Haaften indringend met de man gesproken. Aan de deur. Van Haaften gaf hem kopieën van meditaties uit de dagboeken van McCheyne en Bunyan. Binnenkomen mocht de hulpevangelist niet: „Mijn vrouw wil niets van de Bijbel weten,” zei de man. Later ging ook het contact aan de deur verloren. De man kwam ernstig ziek op bed te liggen. Van Haaften blijft contact houden: via de brievenbus. Meditaties; eenvoudige preken van Dovenzorg. „Ik weet dat zijn vrouw hem die wel geeft, en dat hij ze leest,” zegt de evangelist. „Hoe het verder met hem gaat? De Heere weet het! Het is Zijn Woord en dat geeft moed. Maar soms vind ik het heel moeilijk. Je zou zo graag naast die man willen zitten en samen bidden. De les is: De Heere schakelt mensen in en uit!”

Geen kerk

Leidsche Rijn, de grote Vinexwijk ten westen van Utrecht, heeft geen kerken. Religie speelt er een marginale rol, zo bleek nog weer eens uit het onderzoek *Vroom in de vinex*, waarop M. van der Meulen in mei dit jaar promoveerde

aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Over tien jaar moeten er 80.000 mensen in Leidsche Rijn wonen. Een commissie en een werkgroep uit de classis Utrecht zijn er op bescheiden schaal begonnen met evangelisatiewerk. Een van hun medewerkers is ouderling Van Haaften uit Nunspeet. Na zijn pensionering als RD-inspecteur werd hij voorlichter voor het evangelisatiewerk. Dat werk mag hij nu ook zelf doen, elke woensdag. Arbeid aan de zielen in Leidsche Rijn.

Geen Bijbel

Toen Van Haaften bij een van de huizen aanbelde, zwaaide de deur vrijwel direct open. Een moeder stormde met haar twee kinderen naar buiten. Mevrouw had haast; ze moest op tijd in het zwembad zijn. Een evangelisatiefolder wilde ze nog net in ontvangst nemen. Of ze de Bijbel kende? Vaag mompelde ze wat. Of ze er één wilde hebben? Ja, dat wilde ze wel. Haastig ging ze met het cadeau naar binnen; wilde toen snel vertrekken. Een van haar kinderen was echter nieuwsgierig geworden: „Mama, een Bijbel, wat is dat?” Moeder bleef het antwoord

schuldig. Maar dat bevredigde niet. „Mama, een Bijbel, wat is dat?” herhaalde het kind. Het antwoord hoorde Van Haaften niet meer. Het autoportier klapte dicht.

Een voorbeeld uit Leidsche Rijn, anno 2006. Wie zal zeggen of het voorgeslacht van deze vrouw twee, drie generaties terug nog trouw kerkelijk was? Een keuze voor een andere levenskoers heeft niet alleen grote gevolgen voor iemand zelf; ook voor de generaties na hem, waarin een besef van de noodzaak en waarde van religie soms in korte tijd teloorgaat. En op de hoek van de straat staat ook geen kerkgebouw meer. De kerk buiten beeld.

Genezing van de leegte

Tussen 1996 en 2004 nam het percentage van de Nederlanders dat een Bijbel bezit, af van 70 tot ruim 50. De ontkerstening zet snel door. Cultuurdenker dr. W. Aalders (1909-2005) schreef over een van zijn boeken eens dat het “geschreven is in een tijd van godsverduistering en nihilisme. Het wil een poging zijn om het christelijk geloof uit de boosaardige vertekening van zijn vijanden, maar ook uit de verkommering van de recente theologie weer te laten oplichten in zijn oorspronkelijke rijkdom en glans. Het is daarom niet zozeer een wetenschappelijke studie, al ligt er veel studie aan ten grondslag, maar veeleer een heenleiding naar het christelijk geloof als genezing van de existentiële leegte, die wij als moderne mensen allen in ons dragen.” Die leegte komen de evangelisten dagelijks tegen. Hun boodschap bevat het geneesmiddel.

Natuurlijke levensuiting

Het jubileumjaar, waarin herdacht werd dat J. van de Panne 75 jaar geleden als eerste evangelist van de Gereformeerde Gemeenten uitging, ligt achter ons. Het werk is uitgegroeid, de laatste jaren vooral ook door de opening van inloophuizen. Het zijn eenvoudige middelen om mensen te bereiken. De penningmeester uit de begintijd, ds. A. Verhagen, wees in een van zijn artikeltjes op de inspanningen van de latere ds. Van Gilst: „Ook beveel ik aan het voorbeeld van H. v. G. uit Den Helder, die anderen opwekt om gemeenschappelijk voor deze zaak iets te doen.” Steun vanuit de gemeenten is onmisbaar. De Middelburgse onderwijzer M. Nijssse schreef in 1961 in *Daniël* over de zendings- en evangelisatieopdracht van de kerk: “Wanneer

wij de bijbelse Boodschap zondag aan zondag mogen horen, dan zou de natuurlijke uiting moeten zijn: die Boodschap mag niet tussen de muren van de kerk blijven, maar iedereen moet het verstaan dat er hulp besteld is bij een Held; dat God bemoeienissen maakt met onwaardige mensen; dat er een prijs is aangebracht, die van schuld en eeuwige jammer vrij kan maken en een vloekwaardige vermag te brengen van het grootste kwaad tot het hoogste goed. Zouden we dit voor onszelf willen en mogen bewaren? Nee, zending is de natuurlijke levensuiting van de christen.”

De enige troost

In Leidsche Rijn staat geen kerk. Het Woord wordt er wel gebracht. „De Heere zegt in Spreuken 24:11: Red degenen, die ter dood gegrepen zijn, want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt,” zegt Van Haaften. Daarom gaat hij op pad. Hij ontmoette een jonge vrouw uit Oost-Europa, in Leidsche Rijn samenlevend met haar vriend. Ze las de kopieën van medita-

ties die ze van Van Haaften kreeg, en Gods Woord ging open. Vanuit Zondag 34 van de Heidelbergse Catechismus probeerde hij haar de boodschap van zonde en genade uit te leggen. Zondag 1 kwam aan de orde: „Wat is uw enige troost?” En Zondag 2: „Waaruit kent gij uw ellende?” Inmiddels volgt de Oost-Europese de bijbelcursus *De Christelijke leer*. Ze besefte het steeds meer: „Meneer, de enige troost, die heb ik niet, dat voel ik.” En, heel direct: „Meneer, kent u dat wel, de enige troost?”

„Dat sloeg diep bij me in,” zegt Van Haaften. „Ik heb geprobeerd het haar uit te leggen, biddende dat de Heere het haar zal leren zoals de Catechismus het ons leert, door de kracht van de Heilige Geest. Dan zal wat die vrouw in haar Bijbel had gelezen: Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden (Joh. 10:9a), beleefd worden zoals bij die man die uitriep: O God, wees mij, zondaar, genadig.”

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

De Geestesgaven

(slot)

Wat moeten we van deze dingen denken?

Ik geloof dat we, in het licht van wat er zich in sommige groepen en gemeenten aan bijzondere gaven manifesteert, ons enkele dingen moeten afvragen. De eerste vraag is: zijn de gaven die de charismatische mensen menen te bezitten wel *dezelfde gaven als in de Vroege kerk*? De profeten in de vroege kerk spraken ‘verborgenheden’, maar dan vooral de verborgenheden van het Evangelie. Zij bouwden de kerk en vertroostten de kerk. Hun spreken werd ook getoetst of het overeen kwam met wat de geïnspireerde apostelen hun geleerd hadden. Het was niet: ik heb een boodschap voor broeder a of b. De glossolalie in Korinthe was echt een taal. Het waren maar geen klanken die in extase werden gesproken. Het kon uitgelegd worden. Er was een boodschap in.

Het is te vrezen dat het verschijnsel in de charismatische beweging van de

mens is en niet van God. In veel godsdiensten komt extatische taal voor. In vervoering stoot men vreemde klanken uit. De moslims kennen het, de Afrikaanse godsdiensten en ook de oosterse godsdiensten. Het kan ook aangeleerd gedrag zijn. Je bent met de Geest vervuld als je het kunt. Dus iedereen wil het kunnen.

De tweede vraag is: *wat leert ons de kerkgeschiedenis*? De kerkvaders verklaren dat de bijzondere gaven in hun tijd uit de kerk verdwenen waren. Alleen Irenaeus zegt dat hij deze gaven nog in de kerk ontmoette. Dit komt echter omdat hij zich een tijd met de Montanisten heeft ingelaten. Sommigen, zoals Eusebius, spreken wel over het bestaan van demonenuitdrijving en ongekende krachten. Steeds gaat het dan echter om ketterse richtingen. In de gevestigde kerk komen deze bijzondere manifestaties van Gods Geest na de tweede eeuw niet meer voor.

Waar toe de bijzondere gaven?

Tot slot zeggen wij: God heeft de bijzondere gaven en krachten aan Zijn gemeente gegeven:

Om Zijn kerk in de wereld te stichten. De bijzondere gaven waren nodig om deuren te openen voor de prediking van zaligheid door het geloof in Jezus Christus en deze boodschap als van God afkomstig te bevestigen.

De bijzondere gaven waren nodig omdat de *canon van de Schrift* nog niet volkomen was. De eerste christenen hadden de mondelinge prediking van de apostelen, enkele brieven en niet meer. Er was nog zo veel waarover een sluier lag. Profetie en glossolie waren wegen waarlangs God tot de gemeente sprak. Profetie en tongentaal voorzagen de kerk van de theologische openbaringen die nodig waren omdat de canon niet compleet was. Het is vreselijk gevaarlijk om te stellen dat nu de Bijbel compleet is, God nog door een ander kanaal tot ons spreekt en ons leert. Zodra een gemeente gaat denken dat de Schrift niet de uiteindelijke, volledige, onfeilbare autoriteit voor geloof en leven is, zet zij de deuren open voor theologische verwarring. Iedereen kan wel beweren Gods openbaring te hebben ontvangen. We moeten denken aan het woord van Petrus: "En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen", 2 Petrus 1:2. Alles roept ons toe: "Beproeft de geesten of zij uit God zijn".

De apostel leert ons in 1 Korinthe 13 dat *tongen en profetieën zullen verstommen*. De apostel heeft de kerk te Korinthe er op voorbereid dat profetieën en talen zullen ophouden. Hij zegt dat blijven zal: geloof, hoop en liefde. Het gaat niet op om te zeggen dat Paulus bedoelt dat in de hemel de profetieën en tongen zullen ophouden. In vers 13 zegt hij: "En nu blijft geloof, hoop en liefde". Het gaat over 'nu' en 'dan'. Zij zullen 'nu' ophouden. Hetgeen bij 'nu' behoort ziet op deze bedeling. We kunnen ook nog wijzen op Judas:3. Judas wekt de gelovigen op: "... dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is". In het Grieks is het woord 'eenmaal' met nadruk iets wat in het verleden is voltooid. Er komt geen vervolg meer op.

De oude boodschap

Daarom leren wij de 'streeptheologie'

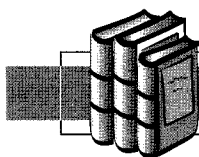
en hangen wij de gedachte aan van het cessationisme. Heel beslist moeten we zeggen: er zijn geen openbaringsgaven meer. God geeft geen nieuwe openbaringen meer. God spreekt en leert ons nu door Zijn Woord. Het gezag en de boodschap van de apostelen hadden geen verdere bevestiging meer nodig. De openbaringsgaven zouden verdwijnen. Zij dienen geen doel meer.

De oplossing voor de vervallen kerk is niet een geforceerd zoeken naar bijzondere gaven, maar een herleving van de oude boodschap: "Bekeert u en

geloof het Evangelie!". Wij hebben echt geestelijk leven nodig. Kenmerken van een waar geestelijk leven zijn het geloof in Jezus Christus en een wandel in de vreze Gods. Een echt geestelijk leven gaat met heel andere dingen gepaard dan extase. Het kent droefheid over de zonde, strijd met de oude mens, maar ook blijdschap in God door Jezus Christus en een verwachting van het toekomstige leven.

Kortgene,

ds. C. Harinck

Boekennieuws

BOEKAANKONDIGINGEN

"Tijd is kostbaar" door Jonathan Edwards. Uitg. Den Hertog - Houten. ISBN 90 331 1967 6; 69 blz.; € 7,20.

Hierin zijn twee overdenkingen (over Efeze 5:16 en Spreuken 27:1) opgenomen. De schrijver plaatst hierin de tijd in het perspectief van de eeuwigheid.

"De belijdenis van een gebroken kerk" door dr. W. Verboom; uitg. Boeken- centrum - Zoetemeer; ISBN 90-239-1064-8; 320 blz.; € 22,50.

In dit boek beschrijft de auteur het conflict tussen de remonstranten en de contra-remonstranten in het begin van de 17e eeuw en daarnaast inhoud en theologie van de Dordtse Leerregels.

"Volgens eed en plicht" is het eerste deel van een vijfdelige preken-serie, waaraan predikanten vanuit de Ned. Hervormde Kerk (Hersteld) hun medewerking verlenen. Uitg. "de Ramshoorn" - Goes. ISBN 90-76466-45-9; 192 blz.; € 9,95 per deel bij intekening op hele serie; € 12,95 losse delen.

In dit deel zijn 12 preken opgenomen van een gelijk aantal verschillende predikanten.

"Bladstil" door Leendert van Wezel. Uitg. De Banier - Utrecht. ISBN 90-336-2840-6; 88 blz.; € 2,50.

Een psychologische novelle over angst en onvermogen tot intimiteit.

"Verlangen naar God" door John Piper. Uitg. De Banier - Utrecht. ISBN 90-336-0458-2; 375 blz.; € 28,50.

Dit boek bevat overdenkingen van een christenhedonist.

"Zalig zijn zij" door John Blanchard. Uitg. De Banier - Utrecht. ISBN 90-336-0578-3; 360 blz.; € 22,50.

De schrijver laat hierin o.m. zien dat de afzonderlijke zaligsprekingen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en elkaar versterken.

"Het Heilig Nachtmal" door dr. H.F. Kohlbrugge. Uitg. Frits Hardeman - Ede. ISBN 90-76430-41-1; 48 blz.; € 6,95.

Deze hernieuwde uitgave bevat drie preken over Het Heilig Nachtmal.

"Over de oprechte liefde tot de Heere Jezus" door Jacobus Koelman. Uitg. Frits Hardeman - Ede. ISBN 90-76430-35-7; 96 blz.; € 9,95.

Deze door ds. C.J. Meeuse herschreven verhandeling is een van de rijkste pennenvruchten van Jacobus Koelman en vormde vroeger de inleiding op de vertaling die hij gaf van een bundel preken van Hugo Binning.

"Jouw ReisGids" door J.M. Vermeulen. Uitg. De Groot Goudriaan-Kampen. ISBN 90 6140 884 9; 372 blz.; € 17,50.

In dit dagboek voor jongeren zijn gedeelten uit de Redelijke Godsdienst van Wilhelmus à Brakel in dagelijkse overdenkingen bijeengebracht.

"Elke dag een belofte" door C.H. Spurgeon. Uitg. De Banier - Utrecht. ISBN 90-336-0586-4; 377 blz. € 22,50.

Dit dagboek, dat zich in de eerste plaats richt op jongeren, is een opnieuw vertaalde en aangepaste uitgave van het dagboek "Het chequeboek van de bank des geloofs."

"De stem van de Goede Herder" door C.H. Spurgeon. Uitg. De Banier - Utrecht. ISBN 90-336-0593-7; 158 blz. € 7,50.

Dit boek bevat praktische richtlijnen voor de christelijke opvoeding.

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Veenendaal: kand. J. van Belzen te Arnhem, die bedankte voor alle andere op hem uitgebrachte beroepen.

Beroepen:

Te Arnhem: ds. J.S. van der Net te Houten;
Te Rotterdam-Zuidwijk:
ds. W. Harinck te Woerden.

MUTATIE KERKELIJK

JAARBOEK 2006

- Pag 250, gemeente POORTUGAAL
De nieuwe scriba is: J.B. van der Have,
Landjonker 29, 3171 HG Poortugaal,
tel. 010-501 37 15

VERSLAG VERGADERING VAN DE PARTICULIERE SYNODE ZUIDWEST OP 11 MEI 2006 TE RIDDERKERK

Aan de vooravond van de synodevergadering werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Nieuw-Beijerland waarin de preses van de vorige synode, ds. G.J. van Aalst, voorging. De tekst voor de prediking was genomen uit de 11^e Psalm, de verzen 3 en 4.

Het thema voor de prediking luidde: "Klacht en Troost".

De predikant bepaalde zijn gehoor bij een viertal gedachten:

- Klacht over de fundamente (vers 3a)
- Klacht over de rechtvaardigen (vers 3b)
- De troost van Gods troon (vers 4a)
- De troost van Gods ogen (vers 4b)

Synodevergadering

Wegens verhindering van Ds. C. van Krimpen, consulent van de roepende gemeente Nieuw-Beijerland, opent ds. B. van der Heiden de vergadering. Hij laat zingen Psalm 27:5, leest vervolgens 1 Corinthhe 16 de verzen 10 t/m 24, waarna hij voorgaat in gebed.

Hij heet allen hartelijk welkom en memoreert de belangrijkste gebeurtenissen.

Ds. J. Mijnders mocht in het achterliggende jaar gedenken 35-jaar in het ambt te staan en mag, evenals zijn mede-emeritus

broeder, ds. J. Baaijens, de gemeenten elke zondag nog dienen. Ds. A. Moerkerken mocht gedenken 25-jaar als docent verbonden te zijn aan de Theologische School te Rotterdam. Ds. C. van Krimpen mocht herstellen van een tweetal ingrijpende operaties.

Hierna staat de tijdelijke preses stil bij het voorgelezen Schriftgedeelte. Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking. Dat wordt gezegd tot Adamskinderen. Wat een wonder als Zijn stem nog gehoord mag worden, want niemand kan zeggen van Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest. De Geest is het Die levend maakt, overtuigt van zonde, van verlorenheid, schuld en de onmogelijkheid van zalig worden. Maar Die Geest is het ook die het oog van een verloren zondaar richt op De Zaligmaker. De Heere geve een tollenaarsgestalte. Dan zal Christus ons nodig en dierbaar zijn. Maranatha! De Heere komt! Met deze woorden acht de tijdelijke preses de vergadering voor geopend.

Moderamen

Bij de verkiezing van het moderamen wordt ds. G.J. van Aalst preses, ds. B. v.d. Heiden assessor-preses, ds. W. Silfhout scriba, ouderling B. Agteresch assessor-scriba en ouderling G. de Boef wordt bij acclamatie benoemd als quaestor.

Akta

De akta van de vorige vergadering zijn reeds door het vorige moderamen vastgesteld. De vergadering heeft geen vragen of opmerkingen over de inhoud ervan.

Correspondentie met andere Particuliere Synodi

Namens de andere Particuliere Synodi worden groeten en zegenwensen overgebracht door de deputaten Art. 48 DKO: namens de PS Zuid wordt dit gedaan door ds. C. de Jongste, namens de PS Noordwest door ds. J.J. van Ekeveld en namens de PS Oost door ds. C.A. van Dieren

Rapporten deputaten naar Art. 48 en 49 DKO

De reeds toegezonden rapportages van de deputaten Art. 48 worden zonder vragen of opmerkingen aanvaard. Het ter plaatse overhandigde verslag van de PS Zuid van

27 april 2006 wordt gelezen en door ds. Van der Heiden toegelicht. Hoewel er bij hem enige aarzeling is, omdat met betrekking tot de zorgcentra voor onze synode geen punten ter behandeling zijn ingediend, wil hij toch graag iets van de uitvoerige bespreking op de Synode Zuid over de zorgcentra in Zeeland weergeven. Het heeft hem zeer verwarmd hoe de Synode Zuid betrokken is bij de zorgcentra. Jaarlijks komen de verslagen van de Zeeuwse zorgcentra op de synodetafel. De PS Zuid heeft de vorige vergadering een commissie in het leven geroepen die in nauw overleg met de Stichting Zorg de kerkelijke inbreng bij de vernieuwde bestuursstructuur tracht te optimaliseren. Deze inbreng missen wij helaas. Hij pleit ervoor ook binnen onze synode een dergelijke betrokkenheid te realiseren.

De vergadering deelt de zorg die ds. Van der Heiden uitsprekt, maar kan, zonder dat dit een agendapunt is, hierover geen besluiten nemen. Bovendien gaan onze zorgcentra ook de Synode Noordwest aan. Ds. Silfhout informeert de vergadering over de situatie bij de zorgcentra uit ons ressort. In het besluitvormingstraject naar een nieuwe bestuursstructuur zijn momenten van overleg met de achterban opgenomen. Het bestuur van de SGZZH heeft toegezegd de betreffende classes te raadplegen. Uit de vergadering wordt nog opgemerkt dat binnen Salem en Agathos zich ook nieuwe ontwikkelingen voordoen.

De preses vat de bespreking samen: we zoeken naar wegen om de band met de zorginstellingen te bewaren of terug te krijgen. Misschien zou te zijner tijd een synodale commissie zorg binnen onze PS daarbij dienstig kunnen zijn. Ds. P. Mulder is het hiermee helemaal eens, maar wil nu alvast de betreffende classes oproepen er desnoods een extra vergadering aan te wijden en waakzaam te zijn.

Desgevraagd geeft ds. De Jongste een toelichting op de Zeeuwse situatie. De synode formaliseerde allerlei benoemingen. Dat is nu niet meer mogelijk. De synodale commissie krijgt in dezen bepaalde bevoegdheden. Hij adviseert de synode de banden met de zorginstellingen wat aan te halen.

Ingekomen stukken

Van het deputaatschap Kerkrecht is een schrijven ontvangen inzake de verslaglegging van vertrouwelijke gegevens. Omdat mogelijk de akta in breder kring worden verspreid, is het niet gewenst namen van appellanten bij appèlzaken te noemen in rapporten van de deputaten art. 48 en 49, en in de akta zelf.

Een viertal vertegenwoordigers van een aantal appellanten heeft bij de Generale Synode beroep aangetekend tegen het besluit van onze vorige synode het toen ingediende appèlschrift niet ontvankelijk te verklaren, omdat er voor dit soort zaken geen beroepsmogelijkheid bestaat.

In de vacature dep. art 49 DKO, wegens vertrek van ds. De Wit, wordt op voorstel van het moderamen ds. L. Terlouw benoemd. De andere deputaten art 48 en

VAN DE REDACTIE

De Saambinder zal **niet** verschijnen op **27 juli a.s.** Gelieve hiervan goede nota te nemen, in het bijzonder met het oog op het aanleveren van opgaven inzake predikbeurten, kerknieuws en andere berichten voor plaatsing in het nummer van D.V. **20 juli a.s.**, dat dus voor **twee** weken geldt.

49 worden herbenoemd.

Punten voor behandeling

Geen van de classes hebben iets ter behandeling voorgedragen.

Financiën

De ouderlingen A. Hak en M.J. de Vries hebben de kas en de financiële bescheiden van de quaestor gecontroleerd en in orde bevonden. In de plaats van ouderling Hak wordt ouderling P. van Hartingsveldt benoemd en als secundus wordt ouderling Van Wingerden uit Krimpen aan den IJssel aangewezen. De quaestor vraagt voor het komende jaar per lid en dooplid € 0.50.

Volgende Particuliere Synode

Als roepende kerk voor de volgende Synode wordt Barendrecht aangewezen. De bidstond, waarin ds. Van Aalst hoopt voor te gaan, zal gehouden worden te Barendrecht op 25 april 2007. De Synode zal D.V. gehouden worden op 26 april 2007 te Barendrecht.

Sluiting

Afsluitend bedankt de preses de scriba van de roepende kerk en ds. v.d. Heiden als waarnemend consulent voor de verrichte werkzaamheden en het openingswoord.

Koster Moree met zijn helpers en ook de kerkenraad van Ridderkerk worden bedankt voor hun gewaardeerde bijdrage aan het welslagen van deze vergadering.

Afsluitend mediteert de preses nog kort over wat hij las in het dagboek van ds. Philpot bij 11 mei: Ik laat U niet gaan tenzij Gij mij zegent. "Het is vernederend voor de medelijdende Man van smarten en verraad jegens de Majesteit des hemels te denken dat God dezelfde zegen niet zal kunnen of willen geven."

Nadat de preses ook de vergadering bedankt heeft voor de inbreng, verzoekt hij ds. Silhout de vergadering te beëindigen. Deze weet zich de tolk van de vergadering als hij de preses bedankt voor de goede wijze waarop hij de vergadering leidde. Hij verzoekt tenslotte te zingen Psalm 119 : 25 en gaat voor in dankgebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

B. Agteresch, Assessor-scriba

gemeente in de intrededienst bepaald bij de tekst *Jozef leeft nog*. Dat woord blijft ook in de toekomst waar. De meerdere Jozef leeft en Hij zal leven. Hebt u de balans opgemaakt van het Woord dat u hebt mogen horen? Wat heeft het u gedaan? Paulus wekt in vs. 5 op tot onderzoek. Dat is moeilijk maar ook noodzakelijk. Het gaat er niet om of we geloven, maar of we *in* het geloof zijn. Dat zaligmakend geloof richt zich op het Voorwerp: Jezus Christus.

De hartelijke wens van Paulus kunnen we ook vertalen als: *het moge u wel gaan*. Dat is ook onze wens. Dan gaat het om meer dan het uitwendige (nieuwbouw van de kerk, een goede opkomst). Kun je blij zijn als je herderloos wordt? Paulus zegt toch: weest *blijde*. Waarmee? Dat de Heere regeert, dat in Christus alles te vinden is voor een verloren volk.

Paulus doet er ook een ernstige vermaning bij: niet *weest*, maar *wordt volmaakt*. Hoe dat kan? Als wij in onszelf meer en meer onvolmaakt worden. Zonder Mij kunt gij niets doen, zegt Christus, maar Ik vermag alle dingen. *Zijt getroost?* In de wereld zult gij wel verdrukking hebben, maar hebt goede moed: Ik heb de wereld overwonnen. *Eensgezindheid* en *vrede* kunnen er alleen zijn door genade, die gepaard gaat met liefde.

Tenslotte geeft Paulus een troostrijke bemoediging. Elkaar verlaten is niet gemakkelijk. De Heere heeft veel gegeven. Onze gemeente heeft vanaf 1979 bijna onafgebroken een eigen herder en leraar gehad. Dat laat de trouw des Heeren zien, maar legt ook een grote verantwoordelijkheid op de gemeente. Paulus' woorden zijn geen wens, maar een *bemoediging*: God zal met u zijn. God haat de zonde, maar heeft Zijn Kerk lief. We betrouwen u aan Hem toe. Het volk mag wel eens uitroepen:

de vrede wordt met een kus van 't recht gegroet. Deze vrede is alleen in Christus te vinden. Onze bede mag wel zijn: Heere, wijk niet van ons, dat er ook in 's-Gravenpolder nog een overblijfsel moge zijn naar de verkiezing der genade! Ds. wekt de kinderen op om de Heere te vragen of ze zichzelf maar ook Christus mogen leren kennen. De wereld gaat voorbij, maar wie de wil van God doet, blijft tot in der eeuwigheid. Het gaat daarbij om de persoonlijke toepassing. Volk des Heeren, sta naar de heiligmaking. Dan zal er niets verdienstelijks in jezelf te vinden zijn, maar dan zal de Parel van grote waarde gaan schitteren.

Nadat we psalm 122 : 3 hebben gezongen, richt de dominee zich tot de gemeente in een hartelijke toespraak. Hij dankt voor de afscheidsgeschenken, maar vooral voor de ondervonden liefde.

Namens classis en PS Zuid spreekt ds. A. Verschuure hem toe. Ds. Schipper nam een grote plaats in vanwege zijn hartelijke verbondenheid met de leer, maar ook door zijn evenwichtig en verstandig optreden.

Oud. De Kraker zegt de dominee hartelijk dank voor al het werk dat hij in gemeente gedaan heeft en beveelt hem Gode en den Woorden Zijner genade. Dat Woord is gezaaid, de Heere moet de wasdom geven. Ook memoreert hij de plaats die mevrouw Schipper in de gemeente mocht innemen. Die zal nog lang in de herinnering blijven. Gemeente, de Heere zendt goedertierenlijk dienaren waar Hij wil en *wanneer* Hij wil. Laten we roepen voor we gaan *beroepen*. Voor de Heere is niets te wonderlijk. Op zijn verzoek wordt de scheidende predikant staande Psalm 81 : 12 toegezongen, waarna ds. Schipper voor de laatste maal als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente legt.

K.W. van Luik

VERSLAG VAN DE AFSCHIEDSDIENST VAN DS. J. SCHIPPER VAN 'S-GRAVENPOLDER WOENSDAG 14 JUNI 2006

De dienst is gehouden in de Sionkerk te Goes vanwege de verbouwing van ons eigen kerkgebouw. Ds. Schipper bepaalt de gemeente bij 2 Korinthe 13 : 11, Woorden van afscheid. We lezen daarin 1. een hartelijke wens (*Zijt blijde*); 2. een ernstige vermaning (*wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede*) en 3. een troostrijke bemoediging (*de God der liefde en des vredes zal met u zijn*). Hij memoreert hoe de laatste maanden al in het teken van afscheid nemen stonden. Afscheid nemen is een beetje sterven. Er zijn banden gevallen, niet alleen wat het tijdelijke betreft, maar ook door het Woord. Bijna 8 jaar geleden heeft hij de

ZENDINGSFAMILIEDAG OP DE BEVELANDEN

Evenals voorgaande jaren hopen enkele commissies op de Bevelanden weer een zendingfamiliedag te organiseren. Op D.V. **woensdag 26 juli** wordt een dagprogramma voor de thuisblijvers en de vakantiegangers geboden. De opbrengst is t.b.v. de zending van de Geref. Gemeenten.

De start- en ontmoetingsplaatsen zijn: in Kruiningen in de dr. Comrieschool aan de Marconistraat (achter de kerk van de Geref. Gemeente) en in Kapelle in de Petrakerk van de Geref. Gemeente aan de Goesestraatweg.

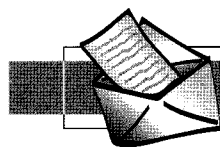
Er zijn nieuwe routes uitgezet voor zowel de fiets als de auto. Eten en drinken kan op de locaties worden aangeschaft.

Inschrijven kan plaatsvinden van 10.00 tot 14.00 uur. Fietstochten van circa 25, 37,5 of 50 km, kosten € 2,50 voor volwassenen, kinderen € 1,-, max. € 8,- voor een gezin. Autotocht van circa 90 km, kosten: € 8,-.

U dient zelf uw fiets(en) mee te nemen.

FIETSTOCHTEN HOOGVEEEN

Op D.V. **25 juli** en **9 augustus** worden er weer fietstochten georganiseerd voor het hele gezin langs de heide en door de bossen rond Hoogeveen. U kunt kiezen tus-

Berichten

sen een kortere en een langere variant. Vanaf het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut kan gestart worden tussen 9.00 en 11.00 uur. Kosten: € 2,50 p.p. met een maximum van € 10,- per gezin. De opbrengst is bestemd voor de schuldelding van het kerkgebouw. Informatie is verkrijgbaar bij Erik Koekoek, tel. 0528-262334.

NOG EVEN EEN WEEKJE ONTSPANNEN? IN EIGEN SFEER!

Wilt u ook eens een vakantieweek, waarin u mensen ontmoet die gelijkgezind zijn? Dan zijn de weken voor ouderen en alleenstaanden (vanaf 40 jaar) vast iets voor u! Als u snel reageert kunt u nog mee. Onze weken in Lunteren en Ermelo zijn volgeboekt, maar in Doorn zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Deze vakantieweek kenmerkt zich door een goede onderlinge sfeer en verbondenheid. Op dinsdag en donderdagmorgen wordt er een busreis georganiseerd. Op twee avonden komt er een spreker, waarvan één een predikant is. Op zondag kerken we in Scherpenzeel. Deze week zal gehouden worden van D.V. 12-19 augustus. Hotel "Kaap Doorn" in Doorn. De prijs is € 435,- p.p. Voor opgave/inlichtingen kunt u bellen naar de deelnemersadministratie van de commissie vakantieweken, uitgaande van de vrouwenbond der Geref. Gemeenten, mw. E. Berkouwer-Bel, Prinsenhof 38, 4041 BN Kesteren, tel. 0488-483 031.

VOORAANKONDIGING ZOMER-CONFERENTIE VOOR STUDENTEN

Het deputaatschap voor studerende van de Geref. Gemeenten belegt op D.V. **vrijdag 8 en zaterdag 9 september** een conferentie voor alle studenten. Het thema is: Christelijke toekomstverwachting. De sprekers zijn: ds. G. Clements en ds. L. Terlouw. De conferentie wordt gehou-

den in het gebouw van Driestar-educatief te Gouda. Het belooft weer een boeiende bijeenkomst te worden met volop gelegenheid voor onderlinge ontmoetingen. Nadere berichten volgen.

GESLAAGDEN CGO

Hieronder zijn de namen vermeld van de cursisten, die de E-cursus hebben afgerond.

Cursusplaats Amersfoort:

A.S. Bijlaar; mw. E. Boeder; J. van Dijk; G. Hoogerland; mw. H.J. Leusink; C.P. Petri; J. Robbers; mw. J. Roozeboom; mw. M.J. Schot-de Pater; mw. W. van Veldhuizen-van Deelen; C.R. de Wit;

Cursusplaats Dordrecht:

mw. G.M.E. Andeweg; M. den Besten; W.J. van Dalen; J. Doornhein; mw. E.A. van Haren; C.J. van der Kaaij; N.T. Nobel; F. Oosterwijk; C. van Ruitenburg; A.P. Smits; A. Smitsman; mw. C.J. Smitsman-van Haften; E.J. Verboom; T.J. Verweij; C.J. Vogelaar.

Cursusplaats Goes:

M. van Belzen; J.W. de Bonte; mw. A.F. de Bonte-Buscop; P.J. de Hamer; mw. M. Hoekman-Murre; N.G.H. Huizen; mw. F.M. Huizen-Sinke; J. Koppelaar; B. Otte; J. Prinsen; mw. P.M. Wesdorp.

Cursusplaats Gouda:

mw. J.F. Biemond-van Bergeijk; mw. J. van Dam; mw. H.A. van Dam-van der Heiden; E.M. van der Hoeven; G.C. Holi; J.D. Huurman; J.G. van Kranenburg; mw. J. Kreijkes; mw. E.M. Nobel; L.G. Potappel; M. Schop; mw. W. Slingerland; mw. A. Bij de Vaate; J. Bij de Vaate; mw. A. Versluis-van Wendel de Jooode; D.A. Verwey; M.W. Vis; mw. H.H. Voets-Versluis; mw. G. van Vugt-Jongeling; G.A. van der Waal; P. van der Wal.

Cursusplaats Rijssen:

mw. M. Arends; mw. W. Geluk-de Hoop; mw. G.M. van Hell-de Olde; mw. L. Kusters; mw. G. van de Maat; mw. A.G. de Rooij-Bij de Vaate.

leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur stud. Joosse; Enschede 15.00 uur ds. De Wit; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Gorinchem 14.30 uur ds. Van der Net; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's Gravenpolder (kerkgebouw Spoorstraat) 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Driessen; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Kattenberg; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Hilversum 15.30 uur ds. W. Harinck; Hoofddorp 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Tuinier; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 uur leesdienst en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.30 uur ds. Van Krimpen; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 15.30 uur ds. Neele; Lelystad 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Tanis; Meliskerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Melissant 15.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 19.00 uur (doventolk) ds. Golverdingen; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. Heijkamp; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 10.00 uur ds. Vreugdenhil (H.D.); Oosterend-Texel 11.30 en 16.30 uur (in de Maarteenskerk)leesdienst; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. Hogchem; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Opperdoes 10.00 en 19.00 uur ds. Van Dieren; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Oudemirdum 9.00 (voor eigen gemeente), 11.00 (voor vakantiegangers) en 19.00 uur ds. Van Boven; Poederoyen 18.30 uur stud. De Waard; Poortugaal 19.00 uur ds. P. Mulder; Poortvliet 14.00 uur ds. Verweij; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur kand. Van Belzen; Ridderkerk-Slikkeveer 9.30 uur ds. Baaijens; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. Van Dijk; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds.

ZONDAG 16 JULI 2006

Aagtekerke 14.30 uur ds. De Heer; Aalburg 14.30 uur ds. Melis; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasterdam (in Havenkerk, Wilgenplein) 11.30 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Arnhem 15.30 uur ds. W.J. Karels; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst;

Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 10.00 en 15.00 uur stud. De Waard; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. De Jongste; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur

Silfhout; Soest 15.00 uur ds. L. Blok; Terneuzen 10.00 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Neele; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Vlaardingen 10.00 uur ds. Terlouw; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Van Krimpen; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. Labee; Wierden 18.30 uur ds. Brugge; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Gelder; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 18.00 uur stud. Labee; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder.

DINSDAG 18 JULI 2006

Borssele 19.30 uur ds. Schipper (H.D.); Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. De Heer; Enter 19.30 uur ds. Brugge; Goudswaard 19.30 uur ds. Melis; Melissant 19.30 uur ds. Mondria; Oudemirdum 19.30 uur ds. Hoogerland; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schot; Westkapelle 19.30 uur ds. Van Dieren.

WOENSDAG 19 JULI 2006

Aagtekerke 19.30 uur stud. De Waard; Aalburg 19.30 uur ds. Van Aalst; Aalst 19.30 uur ds. Neele; Beekbergen 19.30 uur ds. M. Karens; Gorinchem 19.30 uur ds. Mondria; Hoogeveen 19.30 uur ds. De Heer; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. P. Mulder; Leerdam 19.30 uur ds. Veenendaal; Mijdrecht 19.30 uur ds. Melis; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Van Dieren; Nijkerk 19.30 uur ds. De Jongste; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. G. Pater; Oosterland 19.30 uur ds. Vermeij; Oudorp 19.30 uur ds. Verweij; Poortugaal 19.30 uur ds. Paul; Scherpenzeel 19.30 uur kand. Van Belzen; Sint Annaland 19.30 uur ds. Terlouw; Veenendaal 19.30 uur ds. Verschuure; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Silfhout; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Kleppe; Zwolle 19.30 uur ds. W.J. Karels.

DONDERDAG 20 JULI 2006

Enkhuizen 19.30 uur ds. Tanis; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Schipper; Kruijningen 19.30 uur ds. Silfhout; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Schot; Nisse 19.30 uur ds. Bakker; Stolwijk 19.30 uur ds. Van Manen.

VRIJDAG 21 JULI 2006

Yerseke 14.45 uur ds. Verweij (huw.bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur. Zaterdag tot 13.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open.

U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Daar het ons niet mogelijk is om iedereen persoonlijk te bedanken voor de vele blikken van medeleven, die wij van u ontvangen hebben na het overlijden en bij de begrafenis van onze geliefde, zorgzame moeder en oma

Maria Kriekaard-Nieuwenhuijse

willen wij u langs deze weg hiervoor onze hartelijke dank betuigen.

Kinderen
Kleinkinderen
Achterkleinkinderen

Krabbendijke, juli 2006

Nieuw op Texel

Jachthuis

Gehandicapten - vakantie - accommodaties

Twee luxe vakantiewoningen (onder 1 kap), 7 en 8 persoons, compleet met: hoog/laag bedden, douche-brancard en tillift. Tevens voorzien van vaatwasser, magnetron, wasmachine en wasdroger.

Boek nu nog voor deze zomer of dit najaar 2006!

Bel voor meer informatie of reserveer via
telefoon 0222 31 89 06

De Noorderhoeve
gehandicapten accommodaties

Harkebuurt 5-15 Oosterend - Texel - 0222 31 89 06
<http://www.denoorderhoeve.nl/jachthuis.pdf>

Last minute aanbieding

Te huur: In **Doornspijk**, aan rand van dorp. Landelijk uitzicht
Onze woning (4/5 slaappl.)
v.a.g.v. week 31 en 32
Voor slechts € 250,- p/week all-in
Tel: 0525-661929

begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

BEGRAFENISVERZORGING KINA 010-458 31 12

voor Rotterdam, Krimpenerwaard, Gouda e.o.
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932

Waardige en stijlbolle verzorging

van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoorgers:

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Van Reenenweg 171, Tel. (030) 69 24 258

voorheen
Boeder
Herenkleding

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.

Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons

Streepjantons - Overhemden

Stropdassen - Sokken - Overjassen

Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

- mogelijkheid voor thuis opbaren
- eigen rouwvervoer
- kist wordt schoudergedragen
- gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentindiaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
- Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
- Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Te Huur

Gedeelte woonhuis van boerderij in
omgeving van Barneveld.

Tel.inl. 06-23583158

Persoonlijke zorg voor
uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Telefoon (0172) 21 21 22

Begrafenisverzoorgers:

D. Harkes en J.F. van Staveren

Wij verzorgen alleen begrafenissen - Dag en nacht bereikbaar

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont,

Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator
aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUIZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Begrafenisverzorging "Honestum"

0180 - 628908 (dag en nacht)

L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

NIEUW IN ONS ASSORTIMENT

* CD-serie, Ds W.J. op 't Hof € 5,00

- 1 Johannes 5 : 14 (Bijbellezing)

Gebedsverhoging I

- 1 Johannes 5 : 15 (Bijbellezing)

Gebedsverhoging II

* Ds C.J. Meeuse € 2,75

- Jesaja 54 : 11 - 13

Een troostrijke belofte voor een
ellendig volk

* Ds C.J. Meeuse € 2,75

- 1 Kor. 13 : 4m

De afgunst is in strijd met de
liefde

* Ds A. Moerkerken € 2,75

- Hooglied 2 : 15

De zorg des HEBBEN voor
Zijn wijngaarden

* Ds D.J. Budding € 2,75

- 2 Tim. 2 : 8

Jezus Christus is opgewekt

In mooi CD-doesje.
Alle CD's excl. verzendkosten.

Bel of mail: CDCopy Kapelle,
(0113) 34 10 95 of cdcopy@eleos.nl

Openingstijden: ma. t/m do.:
9.00 - 11.30 u. en 13.30 - 16.00 u.; vr.:
9.00 - 11.30 u.

CDCopy Kapelle is een onderdeel van DAC "De Werkplekke",
Eleos, Stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg,
www.eleos.nl

Voor een zorgzame begeleiding

Begrafenisonderneming

Amersfoort, Nijkerk, Hoevelaken, G.C. van Haaren, 06 5590 7879

Stationsweg 411, 3825 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur): 033 277 0555

NatuursteenHuis

vakmensen vertalen uw wensen

• Marmer, graniet en hardsteen
(voor binnen & buiten)

• Grafmonumenten

• Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579
v.h.Zandee & De Kuyper ook voor leveringen buiten Zeeland